

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Celovška cesta 135, 1000 Ljubljana

Tel.: 01 5130 710, Faks: 01 513 07 41

E-naslov: barbara.lapuh@li.kezs.si

TRŽENJE SUROVEGA MLEKA

1. Kmetija (obrat), ki trži surovo mleko (kravje, kozje ali ovčje) doma na kmetiji, se pravi končnemu potrošniku, mora prvenstveno upoštevati tako smernice Dobre kmetijske kot Dobre higienske prakse, opredeljene v Uredbi ES št.853/2004. Količine mleka namenjene neposredno dobavi končnemu potrošniku na mestu pridelave, ne sme preseči **30 l na dan, oziroma 10.000 litrov surovega mleka letno** – kmetiji se ni potrebno posebej registrirati za prodajo surovega mleka, imeti mora le mlečne kvote za neposredno prodajo na domu.

Poleg tega pa je še nekaj zahtev, ki jih predpisuje **PRAVILNIK** o obratih na področju živil živalskega izvora (UL št. 51/2006, UL št. 66/2007, UL št. 27/2009)):

- živali ne smejo kazati nobenih znakov kužnih bolezni, ki se prenašajo preko mleka na ljudi
- na vimenu ne sme biti nobenih ran, ki bi utegnile vplivati na mleko
- živali so v dobrem splošnem zdravstvenem stanju in ne kažejo nobenih znakov bolezni, katerih posledica bi lahko bila kontaminacija mleka, oziroma niso zbolele za okužbo genitalnih poti, enteritisom z diarejo in vročino, ali z vidnim vnetjem vimena
- živali niso dobivale nedovoljenih snovi ali pripravkov oziroma niso v karenci
- živali so uradno proste bruceloze, tuberkuloze in levkoze

2. Kmetija pa mora biti **registrirana** in vpisana v **REGISTER OBRATOV ZA PROIZVODNJO ŽIVIL ŽIVALSKEGA IZVORA** kot **PRIMARNI PRIDELOVALEC MLEKA** – obrazec je del **Pravilnika** o obratih na področju živil živalskega izvora - in imeti **letne kvote** za neposredno prodajo, če prodaja več kot **30 l mleka na dan končnemu potrošniku na mestu pridelave**, oziroma v vsakem primeru, če prodaja mleko na tržnici, na mlekomatih, dovaža mleko npr. od vrat do vrat, oziroma prodaja mleko drugim nosilcem živilske dejavnosti (mlekarna, gostinska dejavnost, trgovina, šole, bolnišnice...). Obrazec se pošlje na Urad za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (nadaljnje UVHVVR), ki je v sklopu Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO).

Če gre za prevoz mleka mora izpolnjevati še zahteve Uredbe (ES) št. 852/2004, ki se nanašajo na **Zahteve za premične in /ali začasne obrate (kot so sejemski šotori, tržne stojnice, premična prodajna vozila), prostore...** in vse posebne zahteve, določene za posamezno vrsto živil iz Uredbe 853/2004/ES.

Surovo mleko za neposredno prodajo mora izpolnjevati merila za neposredno prodajo.

Glede na vrsto surovega mleka: skupno število mikroorganizmov, št. somatskih celic, v skladu z uredbo ES 2073/2005 in dnevno količino prodanega mleka, je potrebno imeti še analize na prisotnost koagulaz, pozitivne stafilokoke in *Lysterio monocytogenes*.

Splošne zahteve glede prostorov in opreme:

- molzna oprema in prostori, kjer se mleko skladišči, obdeluje ali ohlajuje, morajo biti locirani tako, da se prepreči kontaminacija mleka, ki izhaja iz zemlje, zraka, vode, krme, gnojil, zdravil, fitofarmacevtskih sredstev
- površine opreme, ki prihaja v stik z mlekom (posode, cisterne itd., namenjene za zbiranje in transport mleka), morajo biti vzdrževane, se z lahkoto čistiti in po potrebi dezinficirati
- vsaj enkrat na dan je potrebno posodo, ki se uporablja za prevoz surovega mleka, očistiti in razkužiti
- če se mleko v dveh urah po molži ne odda končnemu potrošniku, ga je potrebno hladiti na **6 – 8 °C**
- prostori za skladiščenje mleka morajo biti zaščiteni pred mrčesom in prostorsko ločeni od prostorov v katerih se nahajajo živali
- oseba, ki vrši molžo, mora skrbeti za osebno higieno

Mleko, v kolikor je namenjeno za neposredno uživanje, mora biti označeno z napisom »**surovo mleko**«.

Za vsako posodo v kateri se vrši prevoz mleka, je potrebno pridobiti izjavo proizvajalca, da je posoda uporabna za živila. Ker gre za prevoz surovega mleka, je smiselno, da se na embalažo v kateri se mleko dostavlja, napiše, da ga je pred uporabo potrebno **termično obdelati**. Zagotovljene morajo biti temperature, ki so predpisane za vzdrževanje hladne verige. Nosilec dejavnosti mora imeti tovrstno dejavnost - **prevoz surovega mleka** - registrirano pri UVHVVR.

Mleko na prodajnem mestu mora biti ustrezno označeno, kar pomeni, da mora biti navedeno:

- ime proizvoda »surovo mleko«
- podatki o proizvajalcu (ime in priimek ali naziv nosilca ter naslov nosilca živilske dejavnosti)
- način shranjevanja in priprava, če je to potrebno
- morebitna vsebnost aditivov
- rok uporabnosti »porabiti do«

Označba mora biti na živilu ali neposredno ob živilu (če gre za prodajo na tržnici), na katerega se nanaša, s slovenskim jeziku, na vidnem mestu, čitljiva, nedvoumna in ne sme biti prekrita z drugim besedilom ali slikovnim materialom.

Kmetijska svetovalna služba:

Janja Žagar, univ.dipl.inž.živ.tehn.

Marta Kos, univ.dipl.inž.zoot.

Barbara Lapuh, univ. dipl. inž. agr.